

Tájékoztató a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználásáról az Országos Széchényi Könyvtárban

A kereskedelmi forgalomban nem elérhető (out-of-commerce, OOC) művekkel kapcsolatos szabályozás fő célja a közgyűjteményekben elérhető, de piaci forgalomban már nem kapható művek oktatási és kulturális célú elérhetőségének előmozdítása. E cél érdekében a szerzői jogi törvény lehetővé teszi a kulturális örökségvédelmi intézmények (pl. könyvtárak, levéltárak stb.) számára a **gyűjteményük állandó részét képező**, kereskedelmi forgalomban nem fellelhető művek **nem kereskedelmi célú online hozzáférhetővé tételét** úgy, hogy vagy megkönnyíti az engedélyezést közös jogkezelő szervezet útján, vagy ennek hiányában szabad felhasználást biztosít.

Amennyiben a felhasználás közös jogkezelő szervezet által adott felhasználási szerződés alapján történik (például fényképek, illusztrációk esetében), az az OOC művek

- **másolására és digitalizálására (többszörözés),**
- **kiadására (többszörözés és terjesztés), és**
- **nyilvánossághoz közvetítésére** (pl. online elérhetővé tétel, vagyis az OSZK honlapjára való feltöltés)

irányulhat.

Amennyiben a felhasználás szabad felhasználásnak minősül (például irodalmi művek esetében), az az OOC művek

- **másolására és digitalizálására (többszörözés),**
- **nyilvánossághoz közvetítésére** (pl. online elérhetővé tétel, vagyis az OSZK honlapjára való feltöltéssel) és
- **szoftver esetében annak terjesztésére és átdolgozására**

irányulhat.

A **jogosult** azonban **bármikor tiltakozhat** a műve felhasználása ellen. A tiltakozási jogával akkor is élhet, ha a közös jogkezelő szervezet által adott engedély alapján történik a felhasználás, és olyan esetben is, amikor szabad felhasználás keretében kerül arra sor. A tiltakozás mindkét esetben vonatkozhat egyetlen műre vagy a jogosult minden egyes művére is.

Amennyiben a **felhasználás közös jogkezelő szervezeten keresztül** engedélyezéssel történik, a közös jogkezelő szervezethez intézett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozattal van mód tiltakozni. Ekkor a mű vagy művek OOC műként való felhasználásának közös jogkezelés általi engedélyezése ellen tiltakozik a jogosult. Ilyen esetben a könyvtárnak az érintett naptári félév utolsó napjáig kell abbahagynia a felhasználást. Ennek feltétele, hogy a jogosult a tiltakozást időben küldje meg, az érintett naptári félév harmadik hónapjának utolsó napjáig.

Szabad felhasználás esetén, az Országos Széchényi Könyvtárhoz (a továbbiakban: OSZK) intézett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozattal lehet tiltakozni. Adott hónap 15. napjáig beérkezett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tiltakozások esetében az OSZK legkésőbb a következő hónap utolsó napjáig abbahagyja a felhasználást.

Közös jogkezelők az SZTNH oldalán: <https://kjk.sztnh.gov.hu/> [1]

Mind a **szabad felhasználás** alkalmával, mind pedig a közös jogkezelő szervezeten keresztül engedélyezés esetében az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) kereskedelmi forgalomban nem kapható művekre vonatkozó nyilvántartásán keresztül is módjában áll tiltakozni a jogosultnak.

A **jogosult minden egyes művére** vonatkozó tiltakozás lehetősége az EUIPO oldalán:

<https://euipo.europa.eu/out-of-commerce/#/ooc/generaloptout> [2]

A jogosult egyes műveire vonatkozó tiltakozásra az EUIPO adatbázisába feltöltött rekordoknál van lehetőség, a "Request opt-out" gombra kattintva.

A szabad felhasználás esetén a jogosult a már megvalósult felhasználások tekintetében díjazásra nem lesz jogosult.

2023/03/03 - 10:32

Forrás webcím: <https://oszk.hu/tajekoztato-kereskedelmi-forgalomban-nem-elérhető-muvek-felhasznalasarol>

Hivatkozások:

[1] <https://kjk.sztnh.gov.hu/>

[2] <https://euipo.europa.eu/out-of-commerce/#/ooc/generaloptout>